

כרת בראייה - שאלות

300

וכל העם רואים את הקולות

1 | כאשר היה הצדיק רבי יצחק מאיר מגור, בעל חדושי הר"ם, ילד רך בשנים הכירו בו שנועד הוא לגדולות. מתמיד וחרף היה, ולמדני עירו אהבו מאד להשתעשע עמו בלמוד.

אמור נא לי - שאל פעם אחד מתלמידי החכמים המופלגים שבעיר - מדוע נאמר במתן תורה "וכל העם רואים את הקולות" וכי לא די היה אם ישמעו את הקולות? מה צורך יש בראייה?

ב | במקרה זה - השיב יצחק מאיר הקטן - לא די בשמיעה! שכן אם לא היו רואים את הקולות, היו טוענים כל הגנבים כי הקדוש ברוך הוא אמר: "לו תגנוב" ב-ו' במקום: "לא תגנוב", ואם כן אין איסור גניבה כלל...

11 | משום כך עשה הקדוש ברוך הוא נס, וכל העם גם שמעו וגם ראו את הקולות, ומעכשיו אין לשום אדם טענות ומענות.

10
א"כ
ה"ס
13 א"ל

3) א"כ פסוקים ס"ח

2) ה"ס

1 | וא"ר אלעזר [הכל מודים בעצרת דבעינן נמי לכם מ"ס יום שניתנה בו תורה הוא אמר רבה הכל מודים בשבת דבעינן נמי לכם מ"ס וקראת לשבת עונג אמר רב יוסף הכל מודים בפורים דבעינן נמי לכם מ"ס ימי משתה ושמחה כתיב ב"ר בריה דרבינא כולה שתא הוה יתיב בתעניתא לבר מעצרתא ופוריא ומעלי יומא דכיפורי עצרת יום שניתנה בו תורה פוריא ימי משתה ושמחה כתיב מעלי יומא דכיפורי דרגו חייא בר רב מדפתי ועניתם ימי את נפשותיכם בתשעה לחדש וכי בתשעה (רם) מתענין והלא בעשרי מתענין אלא לומר לך כל האוכל ושוחה בתשעה בו מעלה עליו הכתוב כאילו מתענה תשיעי ועשרי רב יוסף ביומא דעצרתא אמר עברי לי ענלא תלתא אמר אי לא בא יומא דקא גרם כמה יוסף איכא בשוקא

V. 1. After the erection of the Sanctuary of the Torah had been described at the end of the second book of the Pentateuch, the whole of the third book was devoted to the demands which that Sanctuary made to the whole life of Israel. It demanded symbolic expression by the sacrifices and actual concrete sanctification of the whole mode of living. Thereby the ideal was shown which was to be realised by the public and private life of every individual and by the national life of the State. The final chapter, in נדר allowed for the possibility of any individual feeling the necessity to express his special personal relation to this Sanctuary by vowing to undertake symbolic consecration of his own person, or by consecrating some of his possessions to the use or benefit of the Sanctuary.

Now this fourth book comes back to stark reality and shows us the actual relationship between the actual nation and this ideal of their calling shown in the third book. Accordingly it begins by having the individual members of the nation counted, but as an עדה, as one body united by this calling. By such a census, it is brought home to the government that the united nation is no mere vague conception, but exists in this universal calling of its members, and to the individuals that each one of them is reckoned as a not unimportant member of that nation, and that the national mission reckons on the faithfulness to duty, and conscious devotion to the common calling of all, of each individual.

The third book ends with instructions for dedicatory counting of sheep in groups of flocks by their owners. The fourth book begins with orders to count the nation as "God's flock" for their "Shepherd", in their family and tribal groups, and here too each one passes singly under the crook of the Shepherd and knows that he gets counted as an independent member of His flock.

וידבר ד' אל משה במדבר סיני (א-א)

בשלושה דברים ניתנה תורה באש במים ובמדבר (סדרש רבה)

1 | הקו האופייני של עם ישראל הוא זה. שמיים היותו לעם גילה תמיד מסירות נפש בעד תורתו ואמונתו. בני ישראל הלכו אל הגרודמים ומקודת האש. נתנו צוואריהם לשחיטה. קפצו לתוך הים ומסרו את חייהם - כל אימת שהכריחו אותם רשעי האומות לבגוד בתורתם ובאמונתם.

כח זה ותכונה זו של עם ישראל באו לידי גילוי עיקרי בשלושה מאורעות של דברי ימי העם. אברהם, אבי האומה, נזרק לכבשד האש בעד אמונתו הטהורה אשר הפיץ בקרב בני האדם, ובוה נטע את הכח של מסירות נפש בבניו אחריו. ואם היה זה צעד של יחיד נעלה מורם מעם, הרי בא המאורע השני של קריעת ים סוף - שאז קפץ עם שלם אל תוך הים הסוער, לפי ציווי האל - "ויסערי". אם היה זה רק נסיון של רגע, הרי בא המאורע השלישי, כאשר בני ישראל הלכו למדבר שממה שורץ חיות

4) ה"ס שפיט
ג"כ ש"תורה

10

רענת ונחשים ועקרבים, ללא מזון ומים, לתקופה ממושכת — רק מתוך אהבתם ומסירותם לאלהים ולנביאו, כפי שאמר הכתוב: „זכרתי לך חסד בעוריד אהבת כלולותיך לכתך אחרי במדבר בארץ לא זרועה“ (ירמיהו ב-ב).

הודות לשלושת הנסיונות הללו, של „אש הכבשן“, „מים של ים־סוף“ ו„מדבר“ שבו הלכו בני־ישראל תוך מסירת־נפש בעד דבר האלהים — ניתנה להם התורה כקנין עולם. שלושת הנסיונות הללו הינם הערובה הבטוחה ביותר לקיומו הנצחי של עם ישראל.

(הרהיג מהר״ם שפירא מלובלין ז״ל)

התורה נקנית בג' מידות

וידבר ה' אל משה במדבר סיני (א, א)

1 איתא במדרש (במדבר רבה א, ז) למה במדבר סיני, מכאן שנו חכמים בשלושה דברים נתנה התורה באש, במים, במדבר, באש מנין „והר סיני עשן כולו“, במים מנין שנא' „גם שמים נטפו גם עבים נטפו מים“ ובמדבר מנין, „וידבר ה' אל משה במדבר סיני“.

ויש להבין מה המיוחד באש, במים, במדבר שבהם ניתנה התורה.

6 ונראה לבאר הענין על פי הגמרא (בבא מציעא נט, ב) בתנורו של עכנאי במה שנחלקו חכמים ורבי אליעזר, דחכמים פסקו שהתנור טמא, ורבי אליעזר פסק שהתנור טהור ולא הסכים לקבל דעת הרוב ורצה להוכיח את צדקתו על ידי אותות ומופתים.

11 ובגמרא שם מובא, שבאותו יום השיב רבי אליעזר כל תשובות שבעולם ולא קבלו ממנו, אמר להם אם הלכה כמותי חרוב זה יוכיח, נעקר החרוב ממקומו מאה אמה, אמרו לו אין מביאים ראיה מן החרוב, חזר ואמר להם אם הלכה כמותי אמת המים יוכיחו, חזרו אמת המים לאחוריהם, אמרו לו אין מביאים ראיה מאמת המים, חזר ואמר להם אם הלכה כמותי כותלי בית הקדרש יוכיחו, הטו כותלי בית המדנש ליפול.

19 גער בהם ר' יהושע אמר להם אם תלמידי חכמים מנצחים זה את זה בהלכה אתם מה טיבכם, לא נפלו מפני כבודו של ר' יהושע ולא זקפו מפני כבודו של רבי אליעזר ועדיין מטין ועומדים. חזר ואמר להם אם הלכה כמותי מן השמים יוכיחו, יצתה בת קול ואמרה מה לכם אצל ר' אליעזר שהלכה כמותו בכל מקום, עמד ר' יהושע על רגליו ואמר לא בשמים היא, מאי לא בשמים היא, אמר ר' ירמיה שכבר נתנה תורה מהר סיני ואין אנו משגיחין בבית קול שכבר כתבת בהר סיני בתורה „אחרי רבים להטות“ (שמות כג, ב) ע"כ.

26 והנה המתבונן יתמה מדוע כשראה רבי אליעזר שאין מקבלים את ההלכה כמותו הביא ראיה ממופתים ודוקא על ידי ג' דברים אלו מחרוב, מאמת המים ומכותלי בית המדרש, והרי דבר הוא, ומה מסמלים ג' דברים אלו?

הנר"א בספר קול אליהו מבאר שכונת רבי אליעזר היתה להוכיח מג' דברים אלו, כי הוא זכה בכל קנייני התורה ולכן ראוי לפסוק כמותו, לפי שהתורה נקנית בשלוש מידות הסתפקות, ענווה ושקידה רבה בתורה, וכל ג' מידות הללו היו בראיות שהביא.

5
סע

6
אמת
אליעזר

2

"מידת ההסתפקות" - כפי שנא' באבות כך דרכה של תו' פת במלח תאכל ומים במשורה תשתה ועל הארץ תישן וחיי צער תחיה ובתו' אתה עמל, וכן ידוע על אותה בת קול היוצאת מהר חורב ואומרת כל העולם כולו ניזונין בשביל חנינא בני די לו בקב חרובין מערב שבת לערב שבת, הרי שהחרוב מסמל את מידת ההסתפקות.

ועל כן אמר רבי אליעזר אם הלכה כמותי חרוב זה יוכיח, נעקר החרוב ממקומו מאה אמה, כי חרוב זה בא להוכיח על מידת ההסתפקות שלו.

"מידת הענוה" - כפי שדרשו חז"ל (עירובין נד, א) על הפסוק "ממדבר מתנה" מי שמשים עצמו כמדבר הפקר לכל התורה נתנת לו במתנה, וכן דרשה הגמרא את הפסוק "הוי כל צמא לכו למים" (ישעיה נה, א) למה נמשלה תורה למים, לומר לך מה מים מניחים מקום גבוה והולכים למקום נמוך אף דברי תורה אין מתקיימים אלא במי שדעתו שפלה.

ולכן כנגד מידת הענוה אמר רבי אליעזר אם הלכה כמותי אמת המים יוכיחו, חזרו אמת המים לאחוריהם, לומר לך שיש בו מידת הענוה ויש לקבוע הלכה כמותו כבית הלל שהיו ענוותנים.

"מידת השקידה" - כמבואר בגמרא (עירובין כב, א) תורה אתה מוצא בי שמשכים ומעריב עליהם בבית המדרש, ברציפות ללא הפסק, בלימוד בחשק והתמדה בלבת אש.

לזה אמר רבי אליעזר אם הלכה כמותי כותלי בית המדרש יוכיחו, הטו כותלי בית המדרש ליפול, לומר שזכה גם למידה זו וראוי לפסוק הלכה כמותו.

נמצא, שכל אותם ג' קניני התורה הביא רבי אליעזר כראיה שראוי לפסוק הלכה כמותו. ואלו ג' הדברים המוזכרים במדרש רבה, אש, מים, ומדבר. 'אש' - מסמל את קנין התורה שנתנה באש, 'מים' - מסמלים את מידת הענוה, 'ומדבר' - מסמל את מידת ההסתפקות במועט שחי חיי מדבר ומוותר על תענוגי העולם הזה, הרי שלזכות לתורה חייבים בג' מידות אלו.

These are the descendants of Aaron and Moses. We are all acquainted with the Akeidah that Abraham performed, but we do not pay sufficient attention to an Akeidah that was carried out by Moses. Moses' Akeidah was perhaps more awesome and terrifying than Abraham's. After Abraham offered Isaac, the two of them returned from Mount Moriah with great happiness. Moses never experienced this satisfaction; in his case, the Ribbono shel Olam requested and received his sacrifice.

The simple right to leave a last will and testament, to die in one's own bed surrounded by his children, was denied to Moses. Moses died alone on a mountain. Before he died he did not lay his hands on Gershom or Eliezer, his sons, but rather on Joshua the son of Nun. Moses' power was bestowed on Joshua and not on his own progeny.

More tragic still was the fact that Moses' children do not appear in the book of Jewish genealogy. Moses twice counted the Jews, and also counted the tribe of Levi. Initially, the Torah states: These are the descendants of Aaron and Moses on the day that the Lord spoke to Moses at Mount Sinai. The Torah should have listed the generations of Moses, his own children, along with the generations of Aaron. Yet the subsequent verses ignore Moses entirely and center around Aaron alone. These are the names of the sons of Aaron: Nadab the firstborn, Abihu, Eleazar, and Ithamar. Where are Moses' children? The Torah is silent. Where are the generations of Moses? The Torah does not tell us. Moses did not merit the normal satisfaction of flesh and blood—to be reborn through a child, to live again through the child, to feel the great joy that upon his own death his progeny will remain.

Moses had two children. Of course he loved them both, the same way that Abraham loved Isaac. The Creator asked both Abraham and Moses to give up their children, to sacrifice them on the altar. Unlike Abraham, no angel called to Moses: Do not stretch forth your hand to the lad, nor do the slightest thing to him (Gen. 22:12). The knife mercilessly tore apart the relationship between Moses, Gershom and Eliezer. In the book of Judges (18:30), Moses' son Gershom was not designated as "ben Moshe" but "ben Menasheh" (Bava Basra 109b), because Moses' children no longer belonged to him.

8
מסמל
אש

16

21

(3)

1 For the receiver of the Torah, for the teacher of Klal Yisrael, it is prohibited to have a connection to one's family. He is the father of Israel; every Jew has an equal share in him. It is prohibited for one individual to have a closer relationship than anyone else. Moses' Torah scroll must be inherited equitably by all. The Torah is analogized to a desert in the sense that it is free to all for the taking (see Rashi 21:18). The receiver of the Torah in this sense is also a desert, belonging to everyone.

6 At the burning bush, God told Moses: Take your shoes off your feet, because the place upon which you stand is holy soil (Ex. 3:5). Take your shoes off your feet—cast off any private matters, your human, personal needs. Because the place upon which you stand is holy soil—because your place in the history of Israel is filled with sanctity and purity, it is prohibited for you to involve yourself in private family life. (Beis Yosef Shaul, Vol. 4, pp. 92-94)

10 קטיונה
ה תכב

פדיון הבן

אפשר גם לומר שפדיון הבכור הוא מבין חדש ומעלה. מכיון שזה מחזור של זמן אחרי המחזור השבועי שלפניו, ומכיון שמצות מילה לקחה לעצמה את המחזור השבועי, ניתן לפדיון הבן המחזור שאחרי והוא המחזור החדש. ואם ישאל השואל, למה לא קבעה התורה מחזור אחד לשתי מצוות אלה, או המחזור השבועי או המחזור החדשי? יש לומר שכבר כתבה התורה, "ובכל נפשך ובכל מאדך" (לברים ו, ה). קודם "ובכל נפשך" ואחר כך "ובכל מאדך". מילה היא בחינת "ובכל נפשך". מטיפים דם שהיא הנפש לשם כריתת ברית. ואילו פדיון הבן הוא בחינת "ובכל מאדך". גותנים ממון לשם קיום מצות ה'.

11 יש גם קשר פנימי בין מילה והמחזור השבועי שלה וכן גם בין פדיון הבן והמחזור החדשי שלו. למילה שמעידה על אמונה בבריאת העולם ובתוכו גם בריאת האדם. כי אדם הראשון נולד מהול (ראה אבות דר' נתן פ"ב, ה), ואנחנו מלים כדי להתחזר לבן אדם את שלמותו של אדם הראשון — יפה המחזור השבועי. כי גם מחזור זה מזכיר בריאת העולם בששת ימים ושבת שלאחריהם ביום השביעי. כמו כן לפדיון הבן שמעיד על אמונה בהנהגת העולם על ידי ה', כמו יציאת מצרים על ידי נסים ונפלאות שעשה עמנו ובתוכם גם מכת בכורות — יפה המחזור החדשי. כי גם הוא מזכיר הנהגת העולם על ידי ה'. כי לפי זמנים של חשבון החדש נקבעו כל הפעולות שקדמו למכת בכורות וליציאת מצרים. מילה מעידה על אמונה באלוקי הטבע ופדיון הבן מעיד על אמונה באלוקי התולדה. שתי מצוות אלה הן חטיבה אחת. שתיהן ביחד מעידות על אמונה שלמה באלוקים חיים שאין עוד מלבדו.

12 ומשום כך יש לקיים מצות מילה לפני מצות פדיון הבכור גם כשנולדו יתום, כגון ילד שחלה והבריא ביום ללא ללידתו (ראה ש"ך יור"ד סי' שה ס"ק י"ב). כי קודם "ובכל נפשך ואחר כך "ובכל מאדך". קודם בריאת העולם והאדם ואחר כך יציאת מצרים.

1 | "ויאמר ה' אל משה פקד כל בכר וזכר לבני ישראל מבן חדש מעלה ושאל את מספר שמתם" (במדבר ג, מ). "פקוד כל בכור וזכר גוי מבין חדש ומעלה — משיצא מכלל ספק גפלים" (רש"י שם). וכך ירש רש"י גם על המשנה: "מת הבן בתוך שלשים יום אף על פי ונתן לכהן יחזיר" (בכורות מט) — "יחזיר שנפל היה ולא מיהייב פדיון עד לאחר שלשים". אולם התוספות (שם ד"ה מת) כתבו: "כתבם פירש בן דאפילו קים לן ביה דכלו לו חדשיו בבן חדש תלה חמנא".

לפי דברי תוספות אלו שלא בשל ספק נפל אמרה התורה לפדות את הבכור מבין חדש ומעלה, כי אפילו בכלו לו חדשיו שודאי אינו נפל פודים אותו רק לאחר חודש — אם כן מה באמת הטעם לפדיון זכור מבין חדש ומעלה דוקא?

אפשר להגיד כך. הטעם של קדושת בכור מפורש בתורה: "ויהי יי הקשה פרעה לשלחנו ויהרג ה' כל בכור בארץ מצרים מבכר זרם ועד בכור בהמה על כן אני זבח לה' כל פטר רחם הזכרים וכל בכור בני אפדה (שמות יב, טו). פדיון בכור בא איפוא להזכיר מכת בכורות שלפני יציאת מצרים. והנה הספירה של חודש לבנה מזכירה 'כר הצלת בכורות ישראל ממכת בכורות זן. כי לפני מכת בכורות זמר ה' למשה: "החדש הזה לכם ראש חדשים" (שם יב, ב). "הראהו לבנה בחדושה ואמר לו כשהירח מתחדש יהי לך ראש חדש" (רש"י זם עפ"י מילתא). "דברו אל כל עדת ישראל לאמר בעשר לחדש זה ויקחו להם איש שה לבית אבת שה לבית" (שם יב, ג). "והיה לכם למשמרת עד ארבעה עשר יום לחדש הזה ושחטו אתו כל קהל דת ישראל בין הערבים. ולקחו מן הדם ונתנו על שתי המזוזות ועל המשקוף על הבתים אשר יאכלו אתו בהם" (שם יב, ו-ז). "והיה הדם כם לאת על הבתים אשר אתם שם וראית את הדם ופסחתי עלכם לא יהיה בכם נגף למשחית בהכתי בארץ מצרים" (שם יב, יג). כל זמנים האלה של עשיית הפסח וזריקת דמו על בתי בני ישראל כדי הציל את בכורי ישראל ממכת בכורות. היו לפי חודש הלבנה.

התורה ציוחה לכן בפדיון הבן לחשוב חשבוננו של חודש הלבנה. י"ק אחר שעברו כ"ט ימים י"ב שעות ותשצ"ג חלקים (ראה פתחי שובה יור"ד סי' שה ס"ק יז). שיעורו של חודש לבנה, יפדה. כי דיון הבן על פי חשבון של חודש לבנה מזכיר גם מכת בכורות גם הצלת בכורי ישראל ממכת זו. יפה פדיון הבן מבין חדש ומעלה ויש בו זכירה מושלמת.

13 השם "א" ליקוטים (פ' כי משא) מביא קושיא בשם החי' הרי"מ. לפי מה דמבואר דמתן טורה ה' הקדושין של כנסת ישראל עם קוב"ה כניכול, א"כ הדיבור של קדושין ה' אנו ד' אלוקי, והאין זה מהני הלא הריני אישך אינו קדושין. ועי' דבצה"ק מש"כ ז' אופנים למתן זה הקו'.

14 ונראה למתן צאופן שמה יתכר יתור קדושת יום השבעות וענינה. דהנה בגמ' קדושין ו. מבואר בגמ' קשיא דהמקדש הני אשה ימא פשטה קדושה זכולה, כמו שאמרין גבי מקדיש בהמה אצר שהנשמה תלוי' בה. פשטה קדושה זכולה, (ולחד מ"ד גם כנגלה של ז' מילה) ובה' דמיה' הלא...

100
התקן
יו. תלמוד
על פ' כ"ה
C112 P.0

1 תמורה ילפינן דין פשטה קדושה זכולה מפסוק, והאין יכולין לומר גם בקדושי אשה פשטה, בלי שיהי' גלוי פסוק על זה. ומי' לפי מה דמבואר בקדושין ז': צביאור ל' הרי את מקודשת שאתור לה אנו"ע כהקדש, הרי שקדושין הוא ענין של הקדש, ולכן אמרינן זה פשטה קדושה זכולה, ומבואר עוד במנס', דאם אומר ל' מיוחדת ולא ל' הקדש לא אמרינן פשטה. ועי' בגמ' שם (ז) גבי מקדש אשה חייך צפרוטה ותניך צפרוטה שכתבו מוס' למתן דלא אמרינן פשטה משום שקדשה בלשון מיוחדת. עי"ש.

9

4

ונתפשט הקדושה כולה ושפיר מקשה הגמ'
דמיא פשטה יהי נקנה כולה לו לאשה, אלו
תו"ד.

ולפ"ו י"ל דקדושי כלל ישראל הי' נחלק
לז' חלקים כז' זמנים שונים, דהיינו
הקנין וההקדש היו ז' פעולות חלוקות, ואף
שאלם אינו יכול לעשות קדושין באופן
שיחלק הקנין מההקדש, והכל נעשה כז"ל,
אבל הקב"ה קידש כלל ישראל באופן זה. בעת
ליאת מצרים כתיב ולקחתי אחס לי לעם,
ליאת מצרים הי' הקנין של כלל ישראל, קיחה
קיחה משדה עפרון, הפקעה מצעות של
המצריים ונקנו להיות עבדים למקום. ואח"כ
בשעת מסן תורה הי' ההקדש של כלל ישראל,
חלק ההקדש שיש בקדושין, ואחס תהיו לי
ממלכת כהנים וגוי קדוש. וזוה יש מקום
למחן קו' הג"ל בשם החי' הרי"מ, כי ענין
כי יקח הוא מלד מעשה הקנין הנעשה
בקדושין, אבל כאשר כבר נקנו בני ישראל, ולא
נשאר רק לעשות מעשה ההקדש, אז לא נאמר
זוה חסרון של הריני אישך. (בספר שערי יצחק
בהקדמה למס' קדושין העיר כבר בדרך זוה למחן
קושיית החי' הרי"מ).

צריבין לדעת כי בשזועות נתחדש עוה"פ
הקדושין של כלל ישראל עם קוב"ה,
כל שנה יש מחדש אותו קשר שנתהוה בעת
מעמד הר סיני. יש סיפור נפלא הממחיש
לאדם מה הוא קדושת חג השזועות, האוהב
ישראל זי"ע הי' פעם א' בצרדיטשוב לחג,
ונכנס להתפלל ואמר ברכת השחר כלהב אש,
ולאחר אמירת הברכות שאל הנוכחים אם אמר

מבואר מד' התוס' דיש בקדושין ז' ענינים,
ענין הדומה להקדש שאז אמרינן
פשטה, וענין שאינו דומה כלל להקדש, והוא
רק קנין, ולא אמרינן זה פשטה קדושה
בבולה, והדבר נראה כאילו יש ז' מיני קדושין,
זוה תימה לומר שיש ז' אופנים של קדושין.
לכן פירשו גדולי האחרונים, ע"י בספר קובץ
שיעורים, דכלל קדושין יש ז' ענינים, יש
מעשה קנין, ויש מעשה של יחוד והקדש, וכל
קדושין נהוו ז' הדברים, רק תלוי באיזה נד
הוא מתחיל, דהיינו שביד האדם לקדש האשה
במעשה הקדש - הרי את מקודשת, וממילא
חל גם חלק הקנין, או יכול לעשות מעשה
קנין, וע"י הקנין נתפשט גם על האשה ענין
של קדושה ויחוד. נמצא דאם מקדש ע"י קנין,
ובקנין הרי לא אמרינן פשטה קדושה כולה,
אינו מתחיל מעשה הקנין בהאשה כיון דהו'
חזי אשה, ולא חל הקנין, ולא שייך לומר
פשטה כלל. אבל כאשר עושה קדושין ע"י
מעשה הקדש, הרי צדיבור זה אמרינן פשטה

12

13 י"ל ה"ל כ"מ שמו

איש. כי במסורה. הכא. ואידך וילך איש מבית לחם ויטעה
ותח א.א. לומר ע"י הליכה זו בא הגואל הראשון וע"י אותה
ההליכה יבא הגואל אחרון שהוא פסית בן דוד שיבא במהרה
בסיני.

14 ש"ן ה"ל כ"מ
א"ל כ"מ

1 תחלת מגלת רות הסתיר הנביא מי הוא האיש אשר הלך מבית לחם
יהודה לגור בשדי מואב, אבל תיכף בפסוק שני כתוב ושם האיש אלימלך
וכו' וא"כ למה לא נכתב תיכף וילך אלימלך ואשתו וכו' לגור בשדה מואב
ולמה מתחלה כסדו ואח"כ מגלהו, ועלה ברעיוני דמצאנו גם בפרשת
שמות (שמות ב, א) כעין זה דשם נאמר נילך איש מבית לוי ויקח את בת
לוי ושם ג"כ נסתר מי הוא האיש ורק בפרשת וארא גילה הכתוב דאמנם
זוה עמרם אבי משה שלקח את יוכבד דודתו לו לאשה, ומצאתי בבצל
הטובים דהרגיש בהשוואה ופירש דע"י הוילך איש מבית לוי נולד הגואל
הראשון וע"י הוילך איש מבית לחם יהודה נולד הגואל האחרון דהיינו
הוד מלכא משיחא, אבל עדיין לא נתפרש למה נכתב באופן של כיסוי
11 ואח"כ גילוי, והנה יש שפירשו דמה שנאמר באלימלך איש סתם היינו
משום דעזב א"י מתוך עשרו והי' צריך להתבא משום דהענינים לא היו
מניחים לו לעזוב וכיון שנסתר כסדו הכתוב, אבל אין זה משביע, והנראה
לומר דדוקא נכתב בלשון וילך איש מבית לחם לידעת מי הוא ומדרגתו להורות
דמאיש פשוט שלא נודע ברבים ואף לא מכירים גדלותו יכול לצאת ממנו
12 גואל ראשון וגואל אחרון והוה מחייב את כל אחד דאף איש פשוט וסתום
ההולך ברכו יכול להתעלות להיות מוליד במשרים או בעקיפין את אורו
של גואל ראשון או גואל אחרון, לכן נאמר איש סתם דכל אחד ואחד
מבניי ראוי שיצא ממנו גדולי עולם אם יזכה.

5